

bilo od koristi tužitelju budući da ostaje pitanje uračunavanja stojnica (što slijedi opet iz drugih precedenata i rezoniranja sudaca u ovom slučaju), a in concreto su stojnice u ovom slučaju prekoračene tek za nekoliko sati.

E.P.

APELACIONI SUD, Douai

Presuda od 5.II 1971.

Capitaine du "Syrwe" c/a
Allianz i sedamnaest osiguratelja

Prijevoz stvari morem - Klausula teretnice o nadležnosti suda - Klausula koja se općenito poziva na nadležnost suda jedne države - Ova je klausula valjana za međunarodni prijevoz i prema primaocu ako ima ozbiljan karakter bez obzira što u njoj nije točno naveden sud koji će biti nadležan za rješenje odnosnog spora

Brodar, sovjetsko brodersko poduzeće, preuzeo je na prijevoz iz Dahomeja u Dunkerque teret oguljenih arašida u rasutom stanju. Na odredištu je utvrđeno da je određena količina arašida oštećena morskom vodom. Osiguratelji su nadoknadili štetu i tuže brodara zahtijevajući od njega iznos isplaćene osigurnine.

Spor je pokrenut pred francuskim sudom.

Brodar je podigao prigovor nenadležnosti suda. Navodi da je na temelju općih odredaba klausula teretnice za spor nadležan sovjetski sud.

Prvogostepeni sud nije prihvatio ovo brodarovo stajalište i proglasio se nadležnim unatoč odnosnoj klauzuli teretnice. Svoje stajalište sud obrazlaže činjenicom da na temelju člana 169. Zakona o parničnom postupku ugovoreni strani sud mora biti u klauzuli precizno naveden, a u ovom slučaju su stranke navele samo nadležnost sovjetskog suda.

Drugostepeni sud je prihvatio brodarovo stajalište i, priznavajući valjanost odnosnoj klauzuli, proglasio se nenadležnim za rješavanje ovoga spora. Razlozi suda jesu slijedeći:

U par. 25. Uvjeta teretnice navedena je slijedeća klausula: "Sve reklamacije i tužbe, koje nastanu u okviru i

povodom ove teretnice, bit će presudjivane u SSSR-u." Krca-
telj je potpisom teretnice s ovom klauzulom prihvatio nad-
ležnost stranoga suda. Propis Zakona o parničnom postupku,
na koji se poziva tužitelj, ima svrhu da se ustanovi da li
jedna klauzula o nadležnosti stranog suda ima ili nema oz-
biljan karakter. I u ovom sporu radi se o međunarodnom
prijevozu. To proizlazi iz činjenice što je ukrcaj izvršen
i teretnica izdana u stranoj državi. Na temelju odredbe čl.
54. dekreta od 31.XII 1966. godine na ovaj spor moralo bi
se primijeniti francusko pravo. Međutim ovaj propis koji
određuje teritorijalnu sudsku nadležnost nema značaj jav-
nog poretka. Prema tome stranke od njega mogu odstupiti
kao što je to u ovom sporu učinjeno unašanjem u teretnicu
klauzule o nadležnosti stranog suda. Pomorski zakonik SSSR-a
primjenjuje se i na prijevoze između stranih luka, ako je-
dna ugovorna stranka ima kvalifikaciju pravne ili fizičke
osobe te države. Iz toga, prema stajalištu suda, klauzula o
nadležnosti stranog suda ima ozbiljan karakter, pa je kao
takova prihvatljiva i bez obzira što u njoj nije točno od-
ređen strani sud.

(DMF 1971, str.484)

B.J.

Bilješka.- Nije jasno stajalište presude u pogledu ozbilj-
nosti klauzule o nadležnosti stranog suda, pa pitanje dopu-
stivosti općih klauzula o nadležnosti suda i dalje u fran-
cuskoj judikaturi ostaje otvoreno, jer neće svaki put biti
sigurno da li će sud stati na stajalište da li je odnosna
klauzula ozbiljna. Moramo priznati da nam nipošto nije jas-
no kada bi ovakve klauzule mogle biti neozbiljne, jer se
uvijek može primjenom prava države na koju se poziva klau-
zula ustanoviti koji će sud biti nadležan. Iz obrazloženja
gornje presude proizlazi da se sud neće upuštati u ispiti-
vanje ozbiljnosti klauzule ako ona sadrži konkretni sud ko-
ji će biti nadležan za rješenje spora.

Inače čl.54. dekreta od 31.XII 1966. godine na
koji se poziva presuda glasi: "Tužbe iz ugovora o prijevo-
zu robe moraju se podnijeti sudovima koji su nadležni pre-
ma pravilima općeg prava. Tužbe mogu osim toga biti podne-
sene sudu luke ukrcaja ili sudu luke iskrcaja, ako se sud
nalazi na području Republike Francuske."

Iz bilješke uz ovu presudu (koju je potpisao E.C.)
proizlazi da u SSSR-u postoji samo jedan tip teretnice, a
da ima 16 brodarskih poduzeća kojih se sjedišta nalaze u
glavnim lukama te države. U ovom sporu radilo se o Estonija
Steamship Co. sa sjedištem u Talinu, pa je nadležan sud toga

grada. Pisac bilješke s pravom smatra da i onako redigirana klauzula točno određuje nadležni sud. Dovoljno je, prema njemu, samo pogledati adresu poduzeća u Lloydovoj publikaciji. Međutim, bez obzira na izneseno, presuda je važna zbog toga što odstupa od do sada strogog stajališta francuske judikature u pogledu priznanja klauzule o nadležnosti stranog suda. Ovo se odnosi ne samo na činjenicu da klauzula ne mora sadržavati konkretne podatke o sudu, već još više i na okolnost što se odstupa od načela da francuski državljanin, samim tim što ima francusko državljanstvo, ima pravo tužiti stranca pred francuskim sudom, i to bez obzira na bilo koje druge okolnosti.

B.J.

APELACIONI SUD, Paris

Presuda od 3.III 1971.

Osiguratelji c/a Sté Delom et Cie

Prijevoz stvari morem - Brodarova odgovornost - Zastara - Klauzula u teretnici koja ovlašćuje brodaru da čim brod stigne na odredište ima pravo iskrcati teret - Viša sila - Ambalaža - Premda u teretnici postoji navedena klauzula, brodar je dužan nakon dolaska broda na odredište pozvati primaoca da preuzme robu - Zastara prema brodaru počinje teći od časa kad je primaoca pozvao da preuzme teret, ili kad je teret primalac preuzeo, već prema tome što prije nastupi, a ne od časa kada je brodar na temelju navedene klauzule teret iskrcao na obalu - U nedostatku brodarova poziva primaccu da on preuzme teret, brodar odgovara za štetu koja na teretu nastane dok se nalazi na obali - Brodar se može osloboditi odgovornosti za ovu štetu na temelju istih razloga kao i za štetu koja se dogodi dok se teret nalazi na brodu - Brodar se ne može pozivati na oluju kao višu silu ako za teret koji je iskrcao na obalu ne dokaže da se šteta nije mogla izbjeći unatoč poduzimanju zaštitnih mjera protiv nevremena - Brodar se ne može pozivati na slabo stanje ambalaže ako je ambalaža bila takova da je mogla odoljeti normalnim rizicima - Ništava je svaka klauzula kojom se brodar oslobadja odgovornosti koja ga tereti na temelju zakona ili kojom prebacuje na protivnu stranku teret dokaza - Ova se zabrana odnosi od časa preuzimanja tereta pa do njegove predaje primaocu, odnosno dok primaoca nije pozvao da preuzme teret

Brodar je primio na prijevoz teret bala poliesterske pjene iz Marseilla u Alžir. Prijevoz je izvršen u tri putovanja tako da su pojedini dijelovi robe stigli na